Спасавање редова Бојана

Пише: Ђорђе Вукадиновић
понедељак, 30 март 2009 22:48

„Ипак се (о)креће“?! Споро, колебљиво и недовољно – али, како сада стоје ствари, Предлог покрајинског статута, онакав какав је у октобру, олако и не без еуфорије усвојила покрајинска скупштина, неће се у том облику наћи, нити бити усвојен у републичком парламенту.

Нацртом закона о преносу надлежности Војводини ипак ће, изгледа, бити анулирано „склапање међународних уговора“, ишчилеће „покрајинске одлуке са снагом закона“, „покрајинска РРА“, „главни град“, академија и још неки најдрастичнији, неуставни и парадржавни елементи садржани у Предлогу статута. А то ће онда, веле, „ради усаглашавања оба правна акта“, захтевати и неке „правнотехничке исправке“ у самом тексту статута.

Заправо, оно чему присуствујемо последњих месеци и није толико рад на усвајању највишег правног акта Војводине, већ покушај да се, уз што мање ломова у владајућој странци, некако исконтролише штета и истовремено спасе образ „главног и одговорног“ у читавој овој ствари – председника покрајинског извршног већа и првог човека војвођанских демократа Бојана Пајтића. Из различитих разлога, ни позицији ни опозицији у овом тренутку не одговара да јавно и јасно кажу да је предлог покрајинског статута, у облику у коме је предложен, заправо, пропао, а и безбројни независни медији се баш нешто нису претргли од жеље да се том интригантном темом мало озбиљније позабаве. Но, без обзира на исход акције „спасавања редова Бојана“ која је управо у току, Пајтићева одговорност за читав овај скандал тешко се може прикрити.

Чанак и Пастори су, разуме се, гласнији и агресивнији. Али без Пајтићевог активног пристанка њихови захтеви и жеље били би само пусти снови. Уосталом, тог 14. октобра 2008. када је Предлог статута усвајан у покрајинској скупштини, у главној улози нису били Чанак и Пастор, већ управо Пајтић, који је у те ситне сате присутни аудиторијум поздравио једним громким и државничким – „Добро јутро Војводино“. И нагласио како предложени статут није ствар договора политичке елите већ „насушна потреба“ сваке војвођанске жене и сваког човека, те да грађани Војводине „овај статут виде као јутро после тешке ноћи“.

Збиља, ако је статут заиста тако небитан („подзаконски акт“) као што нас ових дана покушавају да убеде, откуда онда толико радости и нескривене еуфорије у тренутку његовог доношења?

Не треба се заваравати. Одређена штета је већ направљена. Чак и када би најављена „правнотехничка редактура“ почистила и испеглала све неуставне и проблематичне аспекте овог статута – а то не може и неће – штета која је њиме изазвана била би знатна. Дух је пуштен из боце, прича о“ војвођанском питању“, „војвођанским новцима“, „војвођанском идентитету“, „војвођанским интересима“ и „војвођанским грађанима“ већ је узела маха. Заинтересовали су се страни чиниоци, узбунио народ, узбуркале страсти, огласила Црква, Академија и интелектуалци, изјаснили водећи правници, покренуто неколико грађанских иницијатива за преиспитивање уставности. А колико је све скупа озбиљно и опасно видећемо врло брзо, тј. чим Ненад Чанак добије нови задатак из „Куће Великог Брата“.

Годинама српски политички врх ништа није предузимао, па чак као да није ни примећивао (или га није занимало?!) шта се то кува у „северној покрајини“. Међусобно завађена српска (београдска) политичка елита још једном је била затечена и изненађена. Једни хипнотички загледани у „евро-интеграције“, а други обузети „косовским бојем“, допустили су да ствар ескалира и пропуштали да предузму оно што је било могуће да се проблем благовремено санира и реши. На пример, једном паметном регионализацијом и децентрализацијом која би отклонила баук „београдизације“, а при томе извукла фитиљ сепаратизму и даљој дезинтеграцији Србије.

Али, авај, увек је постојао неки – наизглед – већи проблем и ургентнија тема, попут судбине фантомске „државне заједнице“ са Црном Гором, или поменутог косовскометохијског чвора. Да и не помињемо факторе као што су доласци Карле дел Понте и Сержа Брамерца, нека „историјска“ изјава Оли Рена, монтиране афере и скандали, „студија изводљивости“, ССП, нека „хармонизација“, „верификација“ и „акредитација“, неки закон који под хитно мора бити усвојен зарад „будућности наше деце“ и да бисмо се квалификовали за следећу рунду на нашем европском путу. А нарочито избори, избори, избори... И ко ће онда да се бави и смара стратешким, досадним и дневнополитички непрофитабилним питањима?

Има ли ичег доброг и позитивног од читаве ове статутарне бруке? Теоретски, да. Односно, могло би да буде. Пре свега, упркос очигледним напорима да се читава ствар некако ушушка и склони из фокуса јавности, скандалозни Предлог статута ипак је забринуо обичне грађане широм Србије и скренуо пажњу на проблем даљег угрожавања територијалног интегритета, малчице је алармирао онај државотворнији део српског владајућег блока и пренуо из постизборне летаргије опозициони политички корпус. Операција „кувања жабе“ није у потпуности успела, а планирани статутарни блиц-криг се претворио у дугу („рововску“) позициону битку са неизвесним исходом.

Елем, какав год био исход актуелног сукоба, војвођанско питање неће скоро бити скинуто са дневног реда. Или, што другим поводом рече један млађи колега: „Ништа још није готово. Тек почиње.“

У сваком случају – писаћемо се још.